

Hayrettin Karaca

-Bize kısaca özgeçmişinizden bahseder misiniz?

Hayrettin Karaca -4 Nisan 1922 Bandırma doğumluyum. İlkokul tahsilime Bandırma'da başlayıp İstanbul'da bitirdim. 1940 yılında Boğaziçi Lisesinden mezun oldum. 1949 yılında da ileride Karaca Örme Sanayii'ne dönüşecek olan firmamı kurdum. 1980 yılında Türkiye'nin ilk özel arberatumu olan Karaca Arboretumu'nu, 1992 yılında da TEMA Vakfını kurdum.

-Türkiye sizi özellikle TEMA Vakfı aracılığıyla Erozyon Dede olarak tanıdı. Halk tarafından bu kadar sevgi ve ilgiyle karşılanan TEMA'nın kuruluş öyküsünü anlatır mısınız?

Hayrettin Karaca -Türkiye'yi daha yakından tanımak amacıyla yaklaşık 320.000 km yol katettim. Bu gezilerim esnasında 50.000'i aşan sayıda ülkemizin doğası ve erozyon tehlikesini belirleyen slayt çekerek belge niteliği taşıyan bir arşiv oluşturdum. Türkiye'nin acı gerçeği erozyon tehlikesi için birşeyler yapmak , toplumu bu konuda bilinçlendirmek gereğine inandım. Bu düşüncelerime yakın arkadaşım Nihat Gökyiğit'te sahip çıktı ve onun desteği ve de katkılarıyla TEMA'yı kurduk.

-TEMA'yı kurarken halktan hiç bu kadar destek alacağınızı tahmin etmiş miydiniz?

Hayrettin Karaca -Tabii en başta tüm bunları hayal etmedik. Ama ben hep halkın bu olayı sahipleneceğine inandım. Çünkü bu problem hepimizin problemi. Ülkemiz bize büyük imkanlar sağlamış. Hepimiz bu güzel imkanlara sahip olmak istiyoruz. Herkes birşeyler istiyor.

Acaba biz ne kadar veriyoruz ve neler yapıyoruz? Bakın anayasanın bize verdiği haklar yanında birtakım görevler de vardır. Ben buradan Türk vatandaşlarına seslenmek istiyorum. Bu ülkeye olan borcumuzu ödemek istiyorsak bu ülkenin topraklarına sahip çıkmalıyız. Erozyonu önlemek için herkes elinden geleni yapmalı. Mesela TEMA Vakfına üye olabilir, çalışmalarını destekleyebilirsiniz.

-Gönüllü kuruluşların etkinliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Hayrettin Karaca -Bakın Türkiye'de ve dünyada gönüllü kuruluşlar günden güne daha büyük bir etkiye sahip olmaktadır. Bu kuruluşlar insanların geleceği için hiçbir şahsi çıkar gözetmeksizin mücadele eden savaşıtlara dönüşmektedirler. Bence gelecek yıllarda da gönüllü kuruluşlar dünya halkları üzerinde belki en fazla etkiye sahip olan kurumlar olacaklar.

-Erozyon ile ilgili çalışmaları çevre bakanı olarak yürütmek ister miydiniz?

Hayrettin Karaca -Açıkça söylemek gerekirse çevre bakanı olmak istemezdim. Çünkü siyasi bir kurum. Ben TEMA Başkanı Hayrettin Karaca olarak daha büyük bir güce ve etkiye sahip olduğumu düşünüyorum. Çünkü arkamda bu işi gönüllü olarak yapan insanlar ve toplumunun desteği var.

-Türkiye'deki toprak kaybı ile ilgili bizi bilgilendirir misiniz?

Hayrettin Karaca -1 cm toprağın oluşabilmesi için 200 yıl geçmesi gerekiyor. Tarım yapabilmek için ise en az 20 cm toprak gerekiyor bu da 4000 yıl demektir. Doğada bu kadar zor oluşabilen bir toprağı, önlenmesi mümkünken erozyonla kaybetmek çok acı. Biz Türkler uğruna öldüğümüz bu toprakları sağ kalınca öldürüyoruz. Her yıl erozyonla o kadar çok toprak yok olup gidiyor ki... Giden toprakla beraber bizim geleceğimiz de yok olup gidiyor. Çünkü toprak olmazsa o ülke kalkınamaz, vatandaşları huzur içinde yaşayamaz. Ben toplumsal barışın topraktan geleceğine inanıyorum. Ekip biçecek toprağı olan, topraklarından istediğı verimi alan halk ekonomik anlamda da beklentilerini karşılar ve daha mutlu, huzurlu olur. Bu yüzden topraklarımıza sahip çıkmalı ve onu verimli kılmalıyız.

-TEMA'nın güzel projelerinden biri de köyleri kalkındırma projesi. Bu anlamlı proje nasıl doğdu, bize biraz bilgi verir misiniz?

Hayrettin Karaca -Bu proje göçü önlemenin temelinde de topraklara sahip çıkmanın gerekliliğini ispatlamak için ortaya atılmış bir projedir. Bu proje ile Türkiye'nin geri kalmış köylerinin kalkındırılması ve göçü önlemek hedeflenmektedir. Bu projedeki köyleri sponsor olan kişiler, bir şekilde tanıyıp, bildiği desteğe ihtiyacı olduğunu düşündüğü köyleri evlat edinmiştir. Şükrü Şankaya bey de bu projeye destek vermiş ve Şükriye Köyü'ne yardım elini uzatmıştır.

-TEMA'nın son dönemde gündemde olan projelerinden biri de 10 milyar meşe palamudu kampanyası. Bizlere biraz da bu kampanya hakkında bilgi verir misiniz?

Hayrettin Karaca -Erozyonu önlemek için başlatılan ve dünyanın en büyük ağaçlandırma kampanyası olan bu kampanya ile Türkiye'nin çeşitli bölgelerine 10 milyar meşe palamudu dikilmesi hedeflenmektedir. Bu kampanyada ağaç cinsi olarak meşe seçildi. Çünkü çınarın, kavağın hatta çamın yetişmediği alanlar olabilir. Ama Türkiye'de meşenin yetişmediği alan yok. Sonra meşenin saçak kök sistemiyle toprağı tutma görevi yanında kazık kökleriyle de erozyonun tesbit çivisi olma özelliği vardır. TEMA bu kampanya ya 1.000.000 TL, 5.000.000 TL ve 10.000.000 TL verip katılanlara sertifika veriyor. İşte bu kampanyaya katılarak alacağımız katılım sertifikası da bence çocuklarımıza gelecek için bırakacağımız en anlamlı miras olacak.

-Bu güzel mekanı, Karaca Arboretumu'nu bizlere biraz anlatır mısınız?

Hayrettin Karaca -135 dönüm üzerine kurulu olan bu alanda 15.000'i ayrı çeşit olmak üzere toplam 45.000 adet bitki var. Burası sadece büyük bir bahçe değil. Bitki gen merkezi özelliği de taşıyan bilimsel bir kuruluş da aynı zamanda. Çünkü burada bitkisel araştırmalar da yapılmakta ve döllenme yoluyla yeni bitki hibritleri üretilmektedir.

-İş yaşantısından sonra da kendinizi yoğun bir sosyal yaşantının içinde buldunuz. Birçok genç sizin sahip olduğunuz enerjiye ve dinamizme sahip değil. Bu enerjiyi nereden buluyorsunuz?

Hayrettin Karaca -Gençler enerjilerini kaybetmiş, ben de onların

kaybettiği enerjiyi buldum. Şaka bir yana hayata çok bağlı ve sürekli geleceğe bakan, geleceği merak eden bir insanım. Bizler de çok sıkıntılı günler yaşadık. Gerek ülke koşulları, gerek iş koşulları gerekse de ailevi koşullar sebebiyle sıkıntılı günler geçirdik. Çok dertlendik, dünyaya geldiğimize pişman olduğumuz günler oldu. Ama hiçbir zaman yaşama enerjimizi kaybetmedik. Hayata hep bağlıydık.

-Geçmişe dönüp baktığınızda hiç özlem duyduğunuz şeyler oluyor mu? Kendinizi geleceğe nasıl hazırlıyorsunuz?

Hayrettin Karaca -Hayır. Ben geçmişten anam dışında kimseyi özlemedim, hiç yeniden o günlere dönmek istemedim. Çünkü ben geleceği istiyorum, geçmişini değil. Bunun için sürekli okuyarak kendimi geliştiriyor ve beynimi geleceğe hazırlıyorum. Günde 5 saatimi kitap okumaya ayırmaya çalışıyorum. Benim bilgilerimi yenileyecek herşeyi okuyorum. Özellikle TEMA yayınlarını muhakkak okurum. Bana göre okumak ibadettir, okumamak ise cumhuriyete ihanettir. İnsanoğlu muhakkak okuyarak kendini geliştirmelidir.

Röportaj: www.yesim.com